בעזהשי"ת

כי תצא למלחמה על איביך ונתנו ה' אלקיך בידיך ושבית שביו (כא י').

ולכאורה צריך עיון כפל הלשון 'ונתנו ה' אלקיך בידיך' ושוב אמר 'ושבית שביו'.

ויש לומר בהקדם מאמר קודש ממרן **הבעל שם טוב הק' זי"ע** (הובא בבן פורת יוסף בסוף הספר) לפרש אמרם ז"ל (שבת עה ע"א) **שוחט משום מאי מחייב, משום צובע**, כי אמרו (סוכה נב ע"ב) אשר לעתיד יבוא הקב"ה וישחוט לשוחט המלאך המות והשטן והמסית, ולכאורה יפלא מה זה ועל מה זה, למה יענש כל כך, הלא הוא אינו עושה רק מה שמחויב לעשות מצד גזירתו יתברך, שלכך נברא להטות את לבות בני אדם אל דרך הרע, אמנם המלך המשפט יביאו במשפט על כל נעלם, היינו שלפעמים הולך בתחבולות שונות לצבוע איזה דבר עבירה בצבע יקרה שיהא נדמה כאלו היא מצוה, וזה לא צוה ה', לכן על כל אלה יביאו במשפט, וזהו שוחט משום מאי מחייב, ופירשו התוספות שם (ד"ה שוחט) אשוחט דעלמא קאי, ור"ל מלאך המות שהוא שוחט דעלמא, משום מאי מחייב, משום צובע,שצובע את העבירה כאלו הוא מצוה, עכדה"ק.

ובזה פירוש **בקדושת יום טוב** (פ' חיי שרה) דברי הגמרא (ברכות ה' ע"א) א"ר לוי בר חמי אמר רשב"ל לעולם ירגיז אדם יצר טוב על יצר הרע וכו' אם נצחו מוטב ואם לאו יעסוק בתורה וכו' אם נצחו מוטב ואם לאו יזכור לו יום המיתה וכו'. וקשה אם על ידי שיזכיר יום המיתה בודאי יועיל לו לנצח את היצר, למה לו לעצה של יעסוק בתורה, שאינה מוכרח שיועיל לו, ופי' לפי המבואר בדברי הבעשטה"ק דהיצר הרע צובע דבר עבירה שיהא נדמה לו כמצוה, ועל זה לא יועילנו הזכרת יום המיתה, אכן אם יעסוק בתורה ימלט ממנו גם מתחבולות כאלו, כי זאת התורה מורה לנו את הדרך אשר נלך ואת המעשה אשר נעשה, שנדע היטב מהו מצוה ומהו ההיפך, וגם שהתורה בעצמה מרגשת בעצת היצר ומשמרתו שלא יבוא לידי מכשול, לכן לא סגי בזה שיזכיר לו יום המיתה, וצריך מקודם לעסוק בתורה, עכ"ד הנעימים.

ובזה יתבאר מקראי קודש, 'כי **תצא למלחמה על אויביך**', כמו עם אויביך, וקאי על מלחמת היצר שצובע את העבירות למצות, וקשה להכיר תחבולותיו ולנצחו, לזה אמר 'ונתנו ה' אלוקיך בידך' קאי על התורה הנתונה בידינו מאתו יתברך נותן התורה כמו שנאמר (משלי ד' ב') כי לקח טוב נתתי לכם תורתי על תעזובו, ואז 'ושבית שביו' תוכל להנצל ממנו ולא תפול לרשתו להיות שבוי במאסרו, כי התורה מאיר עיני האדם לדעת את דרך האמת אשר ילך בה, ובזה יש לפרש (תהלים סח יט) **עלית למרום שבית שבי לקחת מתנות באדם**, האיך יוכל האדם להינצל שלא יפול בשבוי היצר, לזה אמר 'לקחת מתנות באדם', דהיינו שתעסקו בהמתנה שקבלתם, ומהו המתנה, זהו התורה הנתונה לנו מסיני, ועי"ז יוכל להינצל מעצת היצר.

❖ ❖ ❖

עוד לאלקי מילין בדרך אחר לפרש הכתוב **כי תצא למלחמה על אויביך ונתנו ה' אלקיך בידך ושבית שביו**, וליישב מהו כפל הלשון.

ובספרי ריש פרשתן איתא, אם עשית כל האמור בענין סוף שה' אלהיך נותנו בידך. ויש להבין מהו האמור בענין.

ויש לומר בהקדם מה דאיתא בהקדמת ספה"ק **דרך פקודיך**, דמבואר בספרי חכמי האמת, שכל המצוות והמעשים טובים שהאדם עושה בעודו מלוכלך בחטאים, חוטפין הסטרא אחרא, ומוסיף בהם כח אל הקליפות, וכן מבואר בדברי **הרמב"ם** (הל' תשובה פ"ז ה"ז) כמה מעולה כח התשובה, אמש הי' זה מובדל מה' אלקי ישראל עושה מצוות וטורפין אותן בפניו וכו', והיום הוא מודבק בשכינה ועושה מצוות ומקבלין אותם בנחת ושמחה וכו', עכ"ד. ומסיים שם בדרך פקודיך, אמנם העצה לזה שלא יוסיף כח הסט"א בתורתו ובמצוותיו, הוא שישוב בתשובה שלימה על עוונותיו וכו', חרטה באמת על מה שעשה והכעיס לפני הקב"ה, ויקבל על עצמו בקבלה אמיתית שלא ישוב עוד לדבר הרע הזה וכו' (ועיין מה שהאריך בזה בספה"ק ויואל משה מאמר ישוב אר"י סי' מז ובדברי יואל פ' מצורע עמוד תי"ט).

ובענין זה כתב **ביערת דבש** (דרוש א') לפרש החרוז (פיוט אדיר איום ונורא) **צאנך מיד גוזזים**, ומפרש כמו צאן שמבקשים לגוז נותנים לו לאכול מלח וכדומה המגדל צמר, כדי שאחר כך יגיזו אותו, כן הסט"א יונקים מישראל שפעת קדושה, וכאשר נפש האדם בישה אין בה עוד קדושה, אזי נותנים הסט"א ללבו לשוב בתשובה ולעשות טוב, ואח"כ שוב ימנעו ממנו מליל בדרך ה', ויונקים ממנו שפעת קדושתו, וזהו שמבקשים שיציל ה' צאנך מיד גוזזים, שלא יקרה לנו כנ"ל ח"ו. עכ"ד עיי"ש.

והיוצא מדבריהם כי צריך האדם לשוב בתשובה על חטאיו, טרם עשיית המצוות, כדי שלא יפול מצותיו בפח הסטר"א ח"ו, ובזה אפשר לפרש מש"כ בסוף פ' שופטים (דברים כא ט) **ואתה תבער דם הנקי מקרבך כי תעשה הישר והטוב בעיני ה' אלקיך**, כי מבואר בגמרא כי 'דם' רמז על עוונות, כמו דאיתא (ברכות נז ע"א) המקיז דם בחלום עונותיו מחולין לו, ופרש"י עונותיו מחולין לו, לפי שהעונות קרויין אדומים שנאמר אם יאדימו כתולע (ישעי' א), וזהו כוונת הכתוב 'ואתה תבער דם הנקי מקרבך', כי מקודם תעשה תשובה על החטאים, ואח"כ 'כי תעשה הישר והטוב בעיני ה'' תעשה מצוות ומעשים טובים.

וזהו כוונת הכתוב, 'כי **תצא למלחמה על אויבך**' במלחמת היצר הכתוב מדבר, להתאמץ לקיים התורה והמצוות כראוי וכיאות, 'ונתנו ה' אלקיך בידך' והנה אתה רוצה שיתקיים המצוות בידיך ולא יחטפנו הסטרא אחרא, לזה אמר הכתוב העצה לזה, 'ושבית שביו' שתעשה תשובה אמיתית על העבירות ותתקן הפגמים, ועי"ז יתקיים המצות בידיך לעד.

וזהו ביאור דברי הספרי 'אם עשית כל האמור בענין', היינו שתעשה תשובה מקודם, 'סוף שה' אלהיך נותנו בידך', שתתקיים בידיך התורה והמצות.

אנו עומדים כעת בזמן שמחתינו שמחת כלולת נכדתינו הכלה **אסתר מלכה** תחי' בת חתני כבני מו"ה **ברוך יודא** הי"ו ובתי **חי' רחל** תחי' עב"ג החתן המו"מ בתורה ויר"ש כמר **אפרים פישל בראך** נ"י, הנה הבעל הטורים מפרש סמוכות המקראות בפרשתן (דברים כב יב) **גדלים תעשה לך על ארבע כנפות כסותך אשר תכסה בה**, וסמוך ליה, **כי יקח איש אשה וגו'**, רמז **כי יקח איש אשה, אשר תכסה - מלמד שמכסים לו על כל עונותיו**, ויה"ר שהשי"ת ירחם עלינו וימחול לנו על כל עוונותינו, להחתן והכלה להמחותנים ולכל השושבינין, ונזכה כולנו לעסוק בתורה ומצוות ביתר שאת וביתר עוז, ושיתקיימו בידינו לעד ולעלם, ונזכה לכתיבה וחתימה טובה ולשנה טובה ומבורכת.

בברכת שבתא טבא